

Fremskrittspartiets programkomité

Vår ref:
[Ref]

Deres ref:

Jessheim, 29.11.2024

Tilbakemelding på og innspill til 1. utkast til Fremskrittspartiets partiprogram 2025-2029

LHL, som representerer og organiserer 54 000 pasienter og pårørende innen hjerte-, kar- og lungesykdom, allergi, eksem, hjerneslag og afasi, har lest Fremskrittspartiets 1. utkast til partiprogram 2025-2029 med stor interesse.

Her følger våre tilbakemeldinger på, og innspill til forslaget:

Akuttmedisinske tjenester

Fremskrittspartiet påpeker at det i dag er store geografiske ulikheter innen helsebehandling, og at alle skal få samme gode behandling uavhengig av hvor i landet de bor. Akutt sykdom krever rask diagnostisering og oppstart av behandling uansett hvor en bor i landet. I Norge har vi ikke et likeverdig tilbud for akutt behandling. For eksempel er ikke alle ambulanser i dag rustet til å gi trombolytisk behandling av pasienter med hjerteinfarkt. Vi har følgende forslag til punkt:

- **«FrP vil sikre enhetlig standard for utstyr og tilstrekkelig kompetanse i ambulansetjenesten.»**

Pasientforløp kols

Personer med langvarig eksponering for skadelige stoffer som luftforurensning og yrkesrelaterte støv- og kjemikalieeksponeringer er ekstra utsatt for kols (kronisk obstruktiv lungesykdom). Tidligere undersøkelser viser at ca. 6–7 prosent av voksne i alderen 40 år og over har kols (FHI, 2022). Gitt befolkningsutviklingen, vil kols-pasienter utgjøre en stadig større gruppe med høy sykkelighet, samsykkelighet og dødelighet. Kols er en progressiv sykdom med kronisk betennelse der luftveiene skades gjennom mange år. Kols-pasienter har behov for lungerehabilitering, men tilbudet er i dag lavt. I Nasjonalt kolsråds undersøkelse fra 2021 var et av hovedfunnene at

behandlingsintervensjoner som inngår i et lungerehabiliteringsprogram ble rapportert som et tilbud kun i 21 prosent av kommunene, mens bare 5 prosent rapporterte at de hadde tverrfaglig lungerehabilitering over flere uker (Frisk et al., 2021). En endring må til for å sikre kols-pasienter oppfølgingen de trenger gjennom livsløpet. LHL ber FrP programfeste følgende:

- **«Etablere eget pasientforløp for personer med kols.»**

Rehabilitering

LHL er glad for at Fremskrittspartiet vektlegger rehabilitering gjennom å ha et eget kapittel om dette. Både punktet at FrP vil øke rehabiliteringskapasiteten og at behandlende lege pålegges å informere om muligheten for rehabilitering ved egnede sentre, er viktige punkter. Vi håper imidlertid at partiet kan styrke rehabiliteringskapitlet, slik at det blir enda tydeligere på hvordan vi løser de utfordringer som Riksrevisjonen har pekt på i sin nyeste undersøkelse. Vi oppfordrer FrP til å følge opp intensjonen i de forslag partiet fremmet under behandlingen av *Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027*. Vi har følgende forslag til punkter:

- **«FrP vil gjennomgå og tilpasse ansvarsfordelingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten for habiliterings- og rehabiliteringstjenester for å sikre helhetlige pasientforløp.»**
- **«FrP vil at det etableres pasientforløp for habilitering og rehabilitering for å sikre god samhandling mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, samt et mer helhetlig pasientforløp.»**

Logoped

Som Riksrevisjonen har påpekt, mangler mange kommuner både lovpålagt og anbefalt kompetanse i arbeidet med rehabilitering. Bare 45 prosent av kommunene har logoped tilgjengelig. En utfordring, og som er økende ifølge Norsk Logopedforbund (tidligere Norsk Logopedlag), er at studenter eller ufaglærte blir ansatt i offentlige logopedstillinger. Dette skjer fordi logoped ikke er en beskyttet tittel. De har heller ikke autorisasjon i henhold til helsepersonelloven, selv om nesten halvparten av de yrkesaktive logopedene har refusjonsavtale med Helfo. For eksempel kan feil behandling av svelgevansker kunne føre til forverring av pasientens sykdom og symptomer, eller i verste fall død. På logopedområdet hadde vi forventet – og vi håper – at FrP vil følge opp representantforslag fra inneværende stortingsperiode om å styrke logopeddekningen. Forslagene som ble fremmet, men ikke fikk flertall, er minst like aktuelle for neste periode. Vi har følgende forslag til punkter:

- **«FrP vil at barn, unge og voksne med språk-, tale-, kommunikasjons- og svelgevansker sikres tilgang til logopedhjelp.»**
- **«FrP vil at logopeder gis autorisasjon i henhold til helsepersonelloven for å øke pasientsikkerheten.»**

Pårørende

Fremskrittspartiet påpeker hvor viktige pårørende er innen helse og omsorg: «Vi mener det er viktig at pårørende ikke utnyttes, og at pårørende følges opp med tilstrekkelig avlastning og støtte.». LHL er enig i dette. Derfor savner vi et konkret oppfølgingspunkt. Vi foreslår:

- **«FrP vil at pårørendes muligheter til å utføre frivillig pårørendeomsorg styrkes gjennom permisjonsordninger og økonomiske støtteordninger.».**

Andre tilbakemeldinger

LHL er glad for at Fremskrittspartiet vil videreutvikle barnevaksinasjonsprogrammet og innføre et vaksinasjonsprogram for voksne som inkluderer de faglige anbefalte vaksinene.

LHL er glad for at Fremskrittspartiet vil bekjempe underernæring og få flere kjøkken tilbake på sykehjem.

Avslutningsvis vil LHL uttrykke bekymring for hvilke konsekvenser Fremskrittspartiets liberale alkohol- og tobakkspolitikk, samt manglende vilje til å bruke avgifter som virkemiddel, kan få for folkehelsen om den blir gjennomført. Vi ber derfor partiet revurdere liberaliseringsforslagene i kapitlet om *Alkohol og tobakk*.

Lykke til med videre arbeid.

Vennlig hilsen

Mari Larsen
Generalsekretær
LHL